

ления и прѣдательства улабяватъ и съвършено съсииватъ цѣли господарства. Тѣ втория пѣтъ съсипахъ една Българска държава. Ако злокобнитѣ властолюбия и раздори не бѣхъ ся подигнали въ дворецѣтъ между князоветѣ, ако болѣритѣ да сж били истиннородолюбиви и примирими помежду си, ако между тѣхъ не е имало Византийски агенти, и ако народнитѣ първенци въ послѣдующитѣ вѣкове да сж били тоже мхдри, то по всѣкоя вѣроятность днесъ цѣль Старопланинскій полуостровъ би билъ въ Български рѣцѣ; днесъ би имало на свѣта велика и славна Българска държава. Но, за жалость, онова което чловѣкъ или народъ самъ си направи, никой другъ не може да му го направи. Вжтрѣшнитѣ партизанства и изменничества тогава закопахъ цѣль народъ, цѣла държава.

Слѣдъ многогодишно робство подъ Византийцитѣ, Българскій народъ ся прѣуморилъ и ся рѣшилъ най-послѣ, около 1180 год. да ся освободи, подъ прѣдводителството на Асѣня I и на други родолюбиви първенци. Народѣтъ ся съединилъ и подкрѣпилъ вождѣтъ си, и тѣй можилъ да ся отърве отъ тежкото нго на чужденцитѣ, които го озлобявали и плѣнили всѣчески. И така съединението направило силата и освободило отечеството отъ врага. Но, горко, и тогава ся явили въ България Българи българоубийци, подкупени и измамани отъ Византийцитѣ. Злокобний и властолюбивий Иванъ и други първенци убили освободителя на отечеството си, царъ Асѣня, съ цѣль да стѣпятъ тѣ на властѣта! О, колко често ся срѣщатъ въ народната ни история такива заслѣпени властолюбия, прѣдательства, подкушничества и измѣнничества, и колко често такива нѣща сж опустошавали и поробвали отечеството ни! Колко черна картина ся прѣдставя въ историята ни!